

DOGGERLAND

JUOKSE TAI KUOLE

Maria
Adolfsson

TAMMI

Maria Adolfsson

JUOKSE TAI KUOLE

Suomentanut
Terhi Vartia

TAMMI
HELSINKI

Ruotsinkielinen alkuteos *Spring eller dö* ilmestyi 2021.

Copyright © Maria Adolfsson 2021

First published by Wahlström & Widstrand, Stockholm, Sweden.

Published in the Finnish language by arrangement with Bonnier Rights,
Stockholm, Sweden.

Suomenkielinen laitos © Terhi Vartia ja Tammi 2021

Tammi on osa Werner Söderström Osakeyhtiötä.

Painettu EU:ssa

ISBN 978-952-04-3349-9

*Valhe singahtaa sukkelaan,
totuus pötkii pitkälle.*

DOGGERILAINEN SANANLASKU

Aiemmin

– *Yrititkö edes?*

– *Yritin, sanoin että juustokakku on tarjouksessa, mutta se otti samaa kuin aina. Eli pelkän kahvin.*

– *Jota se juo ainakin tunnin, niin kuin yleensä. Miten pihi voi ihminen olla?*

– *Mitähän se mahtaa tehdä työkseen.*

– *No siitä päätellen että se ehtii istuskella täällä kaiket päivät, se on varmaan yötöissä.*

– *Yötöissä? Tekemässä mitä?*

– *En tiedä. Semmoisia töitähän on paljon, joissa...*

– *Usko pois, sen näköinen ihminen ei ole yötöissä. Mieti nyt sen vaatteitakin. Pelkät kengät maksaa jo enemmän kuin mitä me tienataan kuussa.*

– *Entä jos se on jonkinlainen freelancer? Vaikka kirjailija. Sehän tekee koko ajan jotain muistiinpanoja. Tai sitten se on jo eläkkeellä.*

– *Eihän se niin vanha vielä ole. Varmaan yli viidenkymmenen muttei vielä eläkeiässä.*

– *Sitten se on varmaan vaan niin rikas, ettei sen tarte tehdä mitään. Mutta viis siitä ja nyt töihin.*

– *Aion silti kysyä siltä ens kerralla.*

1

Kestää hetken ennen kuin pelon puistatus ehtii ruumiin läpi ja saa hälytyksellöt soimaan. Sekunnit venyvät ensimmäisen paukahduksen jälkeen, ja vasta toisen paukahduksen myötä hän käsittää, mistä on kysymys.

Juuri nyt meteliä on muutenkin. Puheensorinaa, naurua, lasien kilinää ja ruokailuvälineiden kolahtelua posliinia vasten. Tuntuu kuin melu lainehtisi pöydästä toiseen muodostaen satamaravintoloiden terasseille äänimaton, jonka loimeen mereltä puhaltavat tuulenpuuskat vetävät äänettömiä repeämiä, kunnes kaikki taas yhtyy valtavaksi äänten sekamelskaksi. Metelin seasta nousee tasaisin väliajoin lasten kiljuntaa, kun leikeissä käy juuri niin kuin vanhemmat ovat ennustaneet: ”Varovasti nyt, ettet kaadu ja satuta itseäsi.”

Kaupungin kaikki terassit ovat täpötäynnä, ja täällä sata-massa, jossa istumapaikkojen kysyntä aurinkoisena syysiltapäivänä ylittää reilusti tarjonnan, tarjoilijat eivät enää piittaa vaikka osa asiakkaista istuu samalla tuolilla tai yksinkertaisesti seisoo pöytien välissä kaikkien tiellä.

Painavia tarjottimia lasketaan pöydille tarkoituksellisen kovaäänisesti ja raha vaihtaa omistajaa kutakuinkin ravintoloiden hinnastojen mukaan, mutta siitä mitä kukakin on tilannut – ja kenen lasista sattuu juomaan – eivät piittaa

enää sen enempää asiakkaat kuin henkilökuntakaan. Jos aurinko paistaa ja ilma on lämmin syyskuun puolessavälissä, kukaan ei viitsi pitää lukua asiakasmääriin ja anniskelulupiin liittyvistä säännöistä.

Etenkään tällaisena päivänä, jolloin on monta syytä juhlaan.

Läheiseltä puhujakorokkeelta kuuluu akustista kiertoa ja mikrofonin naputtelua, kun eri puolueiden innokkaat ehdokkaat nousevat vuoron perään puhumaan ja kalastelemaan epäluuloisten doggerilaisten ääniä.

Esiintyjä toisensa jälkeen luovuttaa vastahakoisesti viestikapulan seuraavalle ruskettuneelle ja rennosti mutta moitteettomasti pukeutuneelle poliitikolle, joka päättäväisesti nousee korokkeelle. Yleisen hälinän lomasta erottuu sanoja kuten ”terveydenhuolto”, ”kalastuskiintiöt”, ”sijoitus tulevaisuuteen”, ”aito doggerilaisuus” ja ”kohtuuton verotaakka”, ja niiden perään suosionosoituksia ja yksittäisiä buuauksia. Kaiken keskeyttää tasaisin väliajoin kovaääninen hittimusiikki, jota joku amatööriäänimies – arvatenkin järjestäjien sukulainen – säätää kovemmalle jokaisen esityksen jälkeen.

Kuuluu myös muuta musiikkia: kujilta Suurtorin takaa kantautuu lyijynraskaita rockriffejä ja seitsemän- ja kahdeksankymmentäluvun diskojytettä, kun aina vain enemmän väkeä virtaa osallistumaan maan ensimmäiseen Pride-kulkueeseen.

Joka tapauksessa tänä syyskuun toiseksi viimeisenä lauantaina on syytä nostaa malja, vaikka ei piittäisi sen paremmin vaaleista kuin kulkueestakaan, nyt kun Pride-väki ja poliitikot joutuvat jakamaan huomion vielä suuremman tapahtuman kanssa: on nimittäin syyspäiväntasaus, ja silloin perinne vaatii juomaan hautajaisoluet menneen kesän muistoksi.

Ja vaikka ei piittäisi vaalilupauksista, seksuaali- ja sukupuolivähemmistöistä eikä siitäkään, että kesä todellakin on nyt ohi, juhlaan olisi siltikin syytä juuri tänään. Desibelitaso

nousee ajoittain entisestään, kun kivääreillä ammutaan paukkupanoksia sen kunniaksi, että metsästyskausi alkaa. Tosin vasta keskiyöllä, mutta jo ajatus siitä, että kaikkea nelijalkaista riistaa on seuraavien kolmen viikon aikana lailista pyytää Doggerlandin saarilla, antaa innokkaille pyssymiehille – ja nykyään joillekin naisillekin – syyn noudattaa uskollisesti perinteitä: metsästyskauden alkamista on ammoisista ajoista asti juhlistettu paukkupanoksilla ja suurilla määrillä Heimön olutta.

Huomenna on sitten kovien panosten ja ainakin kohtuullisen raittiuden vuoro. Ei vielä tänään.

Tänään viihdytään yhdessä niin hyvin kuin pystytään. Seuraava lauantai olisikin ollut mahdoton: suureen osterijuhlaan tunkeutuminen tuskin olisi hyödyttänyt maan orastavaa HLBT-liikettä, ja poliitikko joka odotusten vastaisesti uskaltautuisi pitämään vaalipuheita oistrassa sahai vain omaa oksaansa.

Kaikilla asioilla on aikansa, etenkin oistralla.

Muuta voidaankin sitten juhlia tänään: jokainen tilaisuus irrotteluun on doggerilaisille tarpeen ennen lähestyvää talvikautta, jolloin ilonaiheet totisesti ovat vähissä.

Raittius ei ole suuressa suosiossa siinäkään seurueessa, jonka pöydän ääressä Karen Eiken Hornby vilkuilee kateellisena muiden laseja, joissa on raikasta pintahiivaolutta, täyteläistä viiniä, virkistävää katajanmarjaviinaa ja tonikkia tai savunmakuista viskiä.

He ovat onnistuneet saamaan pitkän pöydän satama-alueen lounaiskulmaa reunustavan kivimuurin vierestä, ja Karen arvelee, että pöytävarauksen täytyy olla joko Koren tai Brynnin tai sitten Gordonin ansiota. KGB Productionin pojilla näyttää olevan taito käsitellä kaupungin jokaisen kuppilan henkilökuntaa.

Satama-aukion toiselta laidalta kuuluu taputuksia, kun uusi puhuja nousee korokkeelle. Karen yrittää nähdä kuka, mutta päivänvarjo on tiellä. Hän vilkaisee Aylinia, jonka paikalta näkee paremmin ja joka katselee hermostuneen näköisenä samaan suuntaan. Ilmeisesti korokkeella mikrofonia naputtava ihminen ei kuitenkaan ole hänen entinen aviomiehensä, sillä hän näyttää hetkeksi rentoutuvan.

Karen arvelee, että kun Bo Ramnes nousee puhumaan, Aylin lähtee tiehensä välittömästi. Aylinia jouduttiin suostuttelemaan pitkä tovi, jotta hänet ylipäätään saatiin mukaan juhlimaan, edes vähäksi aikaa.

Karen vaihtaa ähkäisten asentoa, irvistää kun alaselkää vihlaisee, pyyhkäisee hiussuortuvan otsaltaan ja siemaisee kivennäisvettä.

Enää neljä viikkoa.

– Miten menee? Et kai nyt rupea synnyttämään? Siihen ei nyt liikene aikaa.

Eirik kumartuu katsomaan häntä kasvoillaan hymy, jonka läpi kuuluaa huoli. Karen vääntää suupielensä ylöspäin.

– Selkä vain. Ja olen aivan liian selvin päin sietämään tätä mekkalaa.

– Aikamoinen mekkala tosiaan. En meinaa itsekään sietää.

– Eikö teidän pidä jo alkaa lähteä torille? kysyy Karen vilkaisten rannekelloaan.

– Joo. Kulkue alkaa kolmen vartin päästä. Kun vain saisin tuon yhden mukaani.

Eirik nyökkää pöydän toiseen päähän, missä Kore keskusteleo vilkkaasti Brynnin kanssa. Arvatenkin työasioista. Arvatenkin jotakuta artistia on taas kohdeltava silkkihan-sikkain, arvatenkin joku uhkaa taas kiljuen jättää äänitykset kesken, arvatenkin kaikki päätyvät tukkanuottasille keskenään.

Ja arvatenkin kaikki taas järjestyy. Tälläkin kertaa.

– Mitä jos sinäkin olisit pukeutunut noin repäisevästi, sanoo Karen katsellen nuorta miestä, joka juuri tanssahtelee vähän kauempana kahden pöydän välissä.

Treenattu, ruskettunut vartalo kiiltelee öljystä. Yllään miehellä on metallinhoitoiset pinkit uimahousut, liila peruukki ja valtava höyhenpuuhka kaikissa sateenkaaren väreissä. Ja aamutohvelit.

Tosin hänen asuvalintansa näyttää varsin konservatiiviselta verrattuna monen muun varusteisiin, kun ihmisiä nyt saapuu vuolaana virtana pitkin Strandgatea ja kääntyy poikkikaduilta kohti Suurtoria. Kaappien kätköistä on päivän kunniaksi näköjään kaivettu kaikki vermeet, joissa on metallikuitua ja paljetteja, höyheniä, lateksia tai mustaa nahkaa.

Eirik From sen sijaan on tapansa mukaan pukeutunut moitteettomasti vaaleanharmaisiin kangashousuihin ja Lontoosta ostamaansa valkoiseen vastasilitettyyn kauluspaitaan. Solmion hän on sentään tänään jättänyt kotiin, ja pikkutakin tilalla on vaaleanliila kašmirneule, jonka hän on muka puolihuolimattomasti heittänyt harteilleen.

– Tämän pitemmälle minä en mene, hän sanoo nykäisten kašmirneuleensa hihaa. – Eikö tuo muka riitä, hän lisää nyökäten poikaystävänsä kohti.

He katselevat yhdessä Koren mustaa tukkaa, joka on pitkällä palmikolla selässä, punaista bandanahuivia, mustalla kajalilla meikattuja silmiä, hopeisia korvarenkaita ja paljaita käsivarsia, jotka ovat tatuointien peitossa.

– Näyttää ihan samalta kuin aina, Karen toteaa. – Kumppikaan teistä ei ole vaivautunut laittautumaan. Miltä nyt muuten tuntuu? hän lisää.

– No jaa, jos olisit kysynyt parikymmentä vuotta sitten, en olisi uskonut että tämä päivä ikinä koittaa. Nyt lähinnä

ärsyttää, että siihen meni näin pitkään. Mutta hyvältä tuntuu siis. Itse asiassa tosi hyvältä.

– Olisin mieluusti tullut mukaan marssimaan, mutta se ei nyt kyllä onnistu, Karen sanoo osoittaen suurta vatsaansa.

– Sulla on laillinen este. Mutta ensi vuonna... Ja silloin mun kummitytärkin pääsee mukaan. Missä lapsen isä muuten on?

– Leo joutui ajamaan studion kautta, mutta tulee pian. Marssii varmaan teidän kanssa jonkin matkaa. Ja saa sen jälkeen viedä mut kotiin. Tässä tilassa ei oikein jaksa tämmöistä.

– Kehno ajoitus. Miksi sun pitääkin just nyt olla viimeisilläsi raskaana?

– Miksi mun ylipäätään pitää olla raskaana tässä iässä, on hyvä kysymys.

– Niin, me aletaan jo olla melko vanhoja, toteaa Eirik katsellen pinkkeihin uimahousuihin pukeutunutta miestä.

– Ajattele että me ollaan pian jo viisiky...

– Kehno ajoitus, kuten sanottua, keskeyttää Karen. – En pääse juhlimaan syntymäpäiviäkään tänä vuonna. Mutta töitä en sentään aio enää tehdä. Otin viimeiset viikot vapaaksi.

– Eikö tuolla muuten ole sun pomo? Eirik kysyy. – Tuo joka seisoo Mariken vieressä ja yrittää epätoivoisesti vetää vatsaa sisään.

– Smeed? Ei, miksi se...

Karen nojautuu tähyilemään Eirikin osoittamaan suuntaan. Marike Estrup seisoo pitkän pöydän päässä, ja hänen vierellään toden totta on mies oluttuoppi kädessään. Tuskin hänen tarvitsee vetää vatsaa sisään, ajattelee Karen katsellen pitkää, hoikkaa vartta; Smeedistä voi sanoa yhtä sun toista, mutta timmissä kunnossa hän ainakin on. Hämmästyttävää sen sijaan on se, että Smeed hymyilee.

Tai pikemminkin hämmästyttävää on se, korjaa Karen mielessään, että Smeed sanoo jotakin, mikä saa Mariken nauramaan niin että viiniä läikähtää lasista juuri kun hän on aikeissa juoda.

Jounas Smeed, rikososaston päällikkö, on syntynyt kulturalistina suussa ja tuottanut isälleen pettymyksen valitsemalla juridiikan sijaan poliisivoimat. Silti itsevarma ja koppava juuri niin kuin vain syntymästään saakka etuoikeutetut osaavat olla.

Ja Marike Estrup. Doggerlandiin muuttanut tanskalainen keramiikkataiteilija. Kookas ja suorasukainen nainen, joka toisinaan puhuu käsittämätöntä murretta, kun doggerinkieliset sanat eivät riitä ja niiden joukkoon ilmaantuu pohjoisjyllantilaista puhinaa.

”Se punatukkainen savifeministi”, oli Smeed kutsunut Marikea, kun he viimeksi olivat törmänneet. Toisaalta Jounas Smeediä ei näytä miellyttävän kukaan muukaan Karenin ystävistä. Siksi esimerkiksi Leo Friis on hänen puheissaan edelleen ”se asunnoton jonka kanssa asut” ja Kore ja Eirik puolestaan ovat ”ne hintit, mitkä niitten nimet nyt ovat”.

Marike puolestaan on vapautuneesti viitannut Karenin pomoon sanoilla ”se sietämätön kusipää” tai ”se pölkypää jonka kanssa päädyit sänkyyn viime oistrassa” silloin harvoin kun Jounas Smeedistä on ylipäätään ollut puhe.

Ei, vatsaa Smeedin ei tosiaan tarvitse vetää sisään, mutta liian koppava hän on, ajattelee Karen katsellessaan yllättävää näkymää. Ja kaiken huipuksi hän näyttää parhaillaan kuuntelevan kiinnostuneena jotakin, mitä Marike sanoo. Nyökkää ja nauraa. Eikä suinkaan kätke haukotustaan valmistellessaan vastaväitettä, kuten silloin kun Karen yrittää keskustella hänen kanssaan työasioista.

Tosin ei ihan aina. Tilanne on hieman kohentunut sen myötä, kun kiusallinen muisto tasan vuosi sitten vietetystä

yhteisestä yöstä on alkanut haalistua. Ja kun Smeed on saanut haavansa nuoltua sen jälkeen kun Karen oli tehnyt selväksi, että kyseessä oli vain harha-askel, joka ei koskaan toistuisi. Ja kun Smeed lopultakin on saatu hyväksymään se tosiasia, että hänen tyttärensä Sigrid asuu mieluummin Karenin ja Leon kanssa Langevikissä kuin isänsä kanssa trendikkäässä Thingwallassa.

Tilanne on hieman kohentunut.

Karen katselee edelleen pomaan, joka nyt vilkaisee häntä. Seuraavassa hetkessä Smeed jo tyhjentää tuoppinsa, laskee sen pöydälle ja kumartuu samalla sanomaan Mari-kelle jotakin, joka saa tämän hymyilemään leveästi. Sitten Smeed nyökkää lyhyesti alaiselleen, rikoskomisario Karen Eiken Hornbylle ja poistuu paikalta.

Hyvällä tuurilla en joudu tuonkaan kanssa tekemisiin ainakaan puoleen vuoteen, Karen ajattelee. Kertyneet ylitöytunnit ja vuosiloma riittivät hyvin, kun hän viikko sitten ilmoitti jäävänsä maanantaista lähtien vapaalle synnytykseen saakka. Hän ei suinkaan tarvitse sairauslomaa, mitään komplikaatioita ei ole ollut, hän on vain väsynyt.

Ja pian viisikymmenvuotias.

Smeed ei vastustanut; osastolla on kerrankin täysmiehitys eikä mitään isoja tutkintoja meneillään. Eikä kukaan, ei edes poliisijohtaja Viggo Haugen, uskaltaisi kieltää Karen Eiken Hornbyltä hyvin ansaittua vapaata viime vuosien tapahtumien jälkeen. Sen sijaan poliisijohtaja olisi todennäköisesti mielissään, jos Karen irtisanoutuisi.

Mies pinkeissä uimahousuissaan on lakannut tanssimasta. Nyt hän on asettunut seisomaan toisen miehen taakse, kiertänyt käsivartensa ja höyhenpuuhkansa tämän ympärille ja nojaa nyt hellästi leukaansa tämän päälakea vasten. Tuuli satuu puhaltamaan juuri niin, että Karen kuulee heidän sanovan, että nyt pitäisi lähteä jos he aikovat ehtiä torille ajoissa.

Eirik ja Kore ovat ilmeisesti todenneet saman ja viittovat toisilleen, että on aika tyhjentää lasit ja lähteä. Karen saa Eirikiltä nopean halauksen, mutta Kore vain iskee hänelle silmää kauempaa jo matkalla pois terassilta. Kuuluu kolinaa ja tuolinjalkojen rahinaa hiekalla, kun ihmiset alkavat nousta pöydistä.

Samalla hetkellä terävä laukauksen ääni saa Karenin jähmettymään vaistomaisesti paikalleen.

Ei kai tuo vain ollut...

Ajatus keskeytyy huutoon, joka kuuluu jostain satamaukion toiselta laidalta. Ja niiden epätodellisen pitkittyneiden sekuntien aikana, joita ehtii kulua ennen seuraavaa laukausta, adrenaliinia suihkuua hänen suoniinsa, veri kohisee päässä ja hän yrittää kömpelösti nousta tuolista.

Eikä ehdi. Hänen onnistuu vain huutaa varoitus ennen kuin seuraava laukaus kajahtaa.

– Helvetti, äkkiä maahan, joku ampuu meitä!

2

– Parempi jos puhut itse Karenin kanssa. Ei se mulle mitään sano.

Leo Friis tekee kädellään eleen, joka ilmaisee yhtä lailla huolta kuin alistumista.

Eleanor Eiken huokaa katsellessaan muuttolaatikoita. Leo on oikeassa. Tuskin Karen toisaalta äitiäänkään kuuntelee. Eleanor Eiken on yrittänyt jo monet kerrat. Huomauttanut asiasta ohimennen, tarjonnut mahdollisuutta: Karenin olisi ehkä hyvä vilkaista laatikoiden sisältöä. Rohkaista mielensä ja... niin, mitä oikeastaan?

Jos hän ei ole suostunut koskemaan niihin viimeiseen kymmeneen vuoteen, tuskin hän nytkään on valmis muuttamaan mieltään.

– Ne on kuitenkin saatava pois täältä, sanoo Harry ja laskee kolmannen ja viimeisen laatikon kahden muun päälle.

– Menköt varastoon tai vaikka kaatopaikalle, mutta täällä niitä ei enää säilytetä. Eikö Karen käsitä, että ne ovat tiellä?

– Minä puhun Karenin kanssa, sanoo Eleanor vilkaisten miestänsä huolestuneena. Kuulostaako hengitys kovin raskaalta? Melkein kuin se vinkuisi?

Ehkei minun pitäisi antaa hänen touhuta niin paljon. Harry on sentään jo seitsemänkymmmentäkuusivuotias, pari vuotta

minua vanhempi, ja minuakin jo alkaa ikä painaa. Enkä olenkaan muista, että ullakon portaat olisivat ennen olleet mikään ongelma. Mutta toisaalta: miten minä muka pystyisin häntä estämään? Ullakkoremontti on Harry Lampardille yhtä suuri houkutus kuin mehukas, lihaisa luu villikoiralle.

Eleanor vilkaisee Leoa, joka on selvästi huomannut saman asian.

– Jätä laatikot sinne äläkä nostele enää mitään painavaa tänään, Leo sanoo. – Pakko lähteä nyt, jotta ehdin paikalle ajoissa. Piti ajaa studion kautta, mutta näinköhän siihen riittää aikaa, hän lisää nähtyään mitä kello jo on.

– Aiotko tosiaan osallistua siihen kulkueeseen? Harry kysyy. – Vaikka oletkin tuollainen kukkakeppi niin tuskin sentään niitä poikia, mikäli olen oikein ymmärtänyt, hän lisää virnuillen.

Leo ei sano mitään. Sen sijaan hän suoristaa selkänsä ja kiertää toisen käsivartensa vanhan miehen harteille. Harry Lampard on ruumiinrakenteeltaan kuin härkä, mutta Leo on häntä ainakin päätä pidempi.

– Pojat..., mutisee Eleanor. – Tuothan Karenin sitten ajoissa kotiin. Siinä tilassa ei pitäisi enää juoksennella pitkin pitäjiä. Miten se jaksakin. Kun itse olin raskaana ei ollut puhettakaan...

Leo Friis vetää takin päälleen.

– Heitän Karenin olkapäälle ja raijaan kotiin kuin vasta-pyydetyn metsäkauriin. Älkääkää te rehkikö liikaa. Muistakaa että olette vanhoja.

En tosiaankaan ehdi ajaa studion kautta, ajattelee Leo parikymmentä minuuttia myöhemmin tähyillen tuulilasin läpi. Hän on juuri päässyt rantatien mäen päälle ja katselee nyt tietä joka mutkittellee kohti Dunkerin keskustaa. Liikenne on ruuhkautunut. Paikoitellen jono ei liikahtakaan.

Irrottamatta katsettaan tiestä Leo ojentaa kätensä ja avaa radion. Totta kai tällaisena päivänä on ruuhkaa. Pitää soittaa ja kertoa että myöhästyn.

Radiossa ei olekaan tavanomainen, asiallinen studiotoimittaja kertomassa pääkaupungin liikenneoloista. Sen sijaan auton täyttää kiihtynyt ääni.

– Olen juuri nyt aivan tässä satama-alueen välittömässä läheisyydessä, ja ihmisiä on kokoontunut juhlimaan...

Taustalta kuuluu kova paukaus ja hetken päästä taas toimittajan ääni.

– Voi hyvä luoja...

Saamarin typerys, ehtii Leo ajatella kun toimittaja huudahtaa. Paikallisradiolla on totisesti kyky ottaa kaikki irti kaupungin pienimmistäkin kissanristiäisistä. Ja nyt ne yrittävät saada tilanteen kuulostamaan jännittävältä, kun jotkut vanhat ukot ampuvat paukkupatruunoilla metsästyskauden alkamisen kunniaksi. Lykkyä tykö.

– Mitä siellä siis parhaillaan tapahtuu? kysyy studiotoimittaja iloisesti, mutta äänestä kuultaa epävarmuus. – Taitaa olla villi meininki.

Yhteys rahisee, ja paikan päällä olevan toimittajan änkytys hukkuu taustalta kuuluvaan kiljuntaan.

Toinen paukaus, ja sitten taas toimittajan ääni. Nyt hän huohottaa.

– Täällä... niin, vaikuttaa siltä kuin täällä ammuskeltaisiin. Tästä kohdasta ei näe kunnolla, mutta nyt ihmisiä ryntää suoraan minua kohti. Kyllä, täällä todellakin ammuskellaan. Suoraan ihmisjoukkoon.

Lopusta ei saa selvää.

Leo puristaa rattia. Jo ennen kuin sanojen merkitys on valjennut, sydän alkaa hakata ja pahoinvoinnin aalto saa tuulilasien kutistumaan ahtaaksi, pimeäksi tunneliksi.

3

Karen rojahtaa kontalleen pöydän alle ja vetää vieressä olevia ihmisiä jaloista ja käsistä, jotta nämä tajuaisivat hakeutua siihen vähäiseen suojaan, jota on tarjolla. Tuoleja kaatuu, ihmisiä juoksee, hän sulkee silmänsä kun hiekkaa lentää kasvoille, jotakin osuu selkään, joku vetää häntä kädestä mutta sitten ote kirpoaa.

Hän makaa täysin liikkumatta kaaoksen keskelle syntyneessä hiljaisuudessa. Hetken epätodellinen hengähdystauko. Kuin joku olisi laskenut lasikuvun tapahtumapaikan päälle ja imenyt pois kaiken ilman, kaikki äänet. Kaiken sen, mikä vielä hetki sitten oli todellista.

Sitten kuuluu uusi laukaus, ja kimeät kirkaisut särkevät lasikuvun. Kaatuvien pöytien ja tuolien kolinaa, kiveystä ja hiekkaa vasten särkyvää lasia, lisää kirkaisuja. Ja sitten Britney Spearsin ääni tunkeutuu kaiuttimista kaiken läpi kuin kieroutunut muisto viattomasta toiveikkuudesta, juhlasta ja riemusta. *Baby, one more time.*

Kauempana pauhaava tuttu komppi saa aivot väkisinkin kertaamaan Gloria Gaynorin superhitin sanoja.

Karen nostaa varovasti katseensa ja tähyilee suuntaan, josta laukaukset kuuluivat. Strandgaten toiselta puolelta, vastapäisistä rakennuksista. Näkyy välähdys, ja hänen kat-

seensa kiinnittyy Strand-hotellin julkisivuun. Yläkerrassa on ikkuna auki, ja puoliavoimen verhon takana näkyy liikettä.

Siinä samassa pamahtaa uusi laukaus.

Tällä kertaa se osuu lähelle. Matalasta kivimuurista Karenin takaa kuuluu paukaus, ja hän ryömii vaistomaisesti sivuun. Hän kiemurtelee huohottaen taaksepäin ja makaa kaatuneen pöydän takana niin litteänä kuin pystyy, tuntee kuinka maha lepää raskaana hiekalla ja kiertää molemmat kätensä sen ympärille toivottomana yrityksenään suojata sitä. On päästävä pois; jos pöytään osuu luoti, hatarat laudat pirstoutuvat kappaleiksi.

Kivimuuri. On päästävä sen taakse.

Vaikkei hän uskalla liikahtakaan. Satama-aukion toiselta reunalta kajahtaa taas laukaus ja sen jälkeen kuuluu huutoa, tällä kertaa ravintolan ovelta.

On pakko liikkua. Nyt heti.

Karen Eiken Hornby tuntee mahansa painon, joka vetää häntä maata kohti, mutta sitä hän ei tunne että polvet ja kämmenet raapiutuvat verille, kun hän ryömii kivimuurin aukolle niin nopeasti kuin kykenee. Hän kuulee huutavansa jotakin.

Laukaus kajahtaa taas juuri kun hän on päässyt muurin aukolle ja ryömii sen toiselle puolelle. Veri kohisee korvissa ja sydän tykyttää kurkussa kun hän makaa liikkumatta matalan kivimuurin takana.

Tulee oudon hiljaista. Ei kuulu huutoja, ei laukauksia, vain hänen oman sydämensä tykytys.

Ja musiikki.

Vasta nyt, muurin suojissa, pelko antaa tilaa hänen tekemilleen havainnoille.

Puoliautomaattinen, hän ajattelee. Äänenvaimennin. Eli ei mitään metsästyskauden kunniaksi ammuttuja riemulaukauksia. Ampujalla on ollut aikomuksenaan kaataa aivan jotain muuta kuin nelijalkaista riistaa.

Ja kuka hän sitten onkin, hän on lopettanut ammuskelun yhtä odottamatta kuin sen aloitti.

Kymmenen sekuntia, yksitoista. Kaksitoista. Ei laukauksia.

Kaksikymmentä sekuntia, puoli minuuttia.

Karen kaivaa takintaskua ja kiroaa; kännykkä on käsilaukussa, joka jäi muurin toiselle puolelle. Hän kääntyy vaivalloisesti ja ryömii puoliksi kyljellään kohti muurin aukkoa. Ponnistus saa hänet läähättämään. Hän tarkkailee varovasti ravintolaa.

Ovien sisäpuolella näkyy järkyttyneitä, kalpeita kasvoja, lasten harteille suojelevasti laskettuja käsiä, tiiviisti suuta vasten painettuja kännyköitä. Sama näky toistuu toisella puolen isoa hiekkakenttää, jossa on ravintoloita rivissä kalastajien myyntikojujen takana.

Muutama elottomalta vaikuttava ruumis. Onko niitä neljä? Vai viisi? Vai enemmän? Sitten näkyy liikettä. Joku nostaa vaivalloisesti kättään. Yrittää saada apua. Sitten käsi katoaa näkyvistä ja tulee taas aivan hiljaista. Satama-aukio, joka vain muutama minuutti sitten oli täynnä väkeä, on nyt epätodellisen autio. Kuin sen yli olisi pyyhkäissyt myrsky, joka oli kaatanut pöydät ja tuolit kumoon, vienyt mensesään kaiken elollisen.

Britney Spears on vaiennut ja maahan kaatuneesta isosta kaiuttimesta kuuluu vain heikkoa rätinää, mutta Suurtorilla jumputtaa edelleen musiikki: *I will survive*.

Karen pakottautuu hitaasti kontalleen koko keho valpaana. Hän terästää kuuloaan. Kummallinen, painostava hiljaisuus paniikin ja tietoisuuden välissä. Vain vaimeaa vaikerointia jostain läheltä ja kännykän soittoaäni vähän etämmältä. Karen kohottautuu äärimmäisen varovasti sen verran, että ylettyisi näkemään muurin yli, ja samalla hetkellä joku vetää häntä käsivarresta. Hän kääntyy. Noin

nelikymmenvuotias mies tuijottaa häntä mykkänä silmät selällään. Kuuluu taas vaikerointia. Muurin toiselta puolelta, juuri siitä kohdasta missä Karen istui.

Puistatus käy läpi ruumiin.

Hän irrottautuu miehen otteesta ja kohottautuu taas varovasti.

Aluksi ei näy mitään. Kaikki ovat kadonneet, missään ei näy Marikea, ei Brynniä, Aylinia, Gordonia, Korea eikä Eirikiä.

Eikä Leoa.

Eli nähtävästi kaikki ovat onnistuneet pääsemään turvaan johonkin ravintoloista tai myyntikojuista tai sitten makaavat kauempana kivimuurin suojissa. Eikä Leo toivottavasti edes ehtinyt paikalle ennen kuin ammuskelu alkoi.

Hyvä jumala, sano ettei Leo ehtinyt tänne.

Karen laskeutuu taas maahan ja odottaa. Viimeisestä laukauksesta on nyt kulunut ainakin kaksi minuuttia, ellei kolme.

Moni on varmasti soittanut hätänumeroon, kohta kuuluu sireenien ääni, mutta toistaiseksi soi vain diskomusiikki. Yhtäkkiä sekin lakkaa. Ilmeisesti Pride-kulkueen järjestäjät on saatu reagoimaan nopeammin kuin pelastuslaitos.

Sitten ääni kuuluu taas, hyvin läheltä. Heikkoa vikinää, ja sen jälkeen raapimisen ääntä. Kaatuneen pöydän takaa hämmöttää jotakin, joka näyttää ruskealta rievulta. Seuraavassa hetkessä Karen tajuaa, että se onkin liila. Ja kašmirvillaa.

Vatsaa kääntää kun hän huutaa ystävänsä nimeä. Ei vastusta. Vaikerrus on lakannut, ja enää kuuluu vain sen riiva-tun kännykän pirinä. Aivan liian kaukaa.

Mies hänen takanaan tuijottaa edelleen silmät ammoltaan, kun hän kääntyy.

– Onko sulla kännykkää?

Mies katsoo häntä hämmentyneenä sanomatta mitään. Vasta kun Karen toistaa kysymyksensä, mies havahtuu

kaivamaan povitaskuaan. Hän katsoo kännykän näyttöä ja alkaa itse näppäillä numeroita vapisevin käsin.

– Anna se mulle, Karen ärähtää. – Olen poliisi.

MATKUSTA JÄLLEEN DOGGERLANDIIN!

Syyspäiväntasaus on perinteinen juhla Doggerlandissa, mutta tragedia iskee varoittamatta ilonpidon keskelle. Onko kyseessä viharikos vai jotain muuta?

Satama on täynnään väkeä, kun Doggerlandin ensimmäinen Pride-festivaali on alkamassa. Mutta yhtäkkiä juhلاميeli kääntyy puhtaaksi kauhuksi. Joku ampuu suoraan väkijoukkoon. Kun poliisi ehtii paikalle, on tekijä jo kuollut. Viimeisillään raskaana oleva Karen Eiken Hornby on päättänyt selvittää tappajan motiivin. Vähitellen piirtyy kuva tämän traagisista viimeisistä päivistä, mutta onko vastaus sittenkään niin yksinkertainen? Tutkimuksen myötä Karenin oman elämän salaisuudet ovat vaarassa paljastua huonoimmalla mahdollisella hetkellä.

”Sarjan kirjat voi lukea itsenäisinä teoksina, mutta kerran Doggerland-kuumeen saatuasi et mitenkään voi olla lukematta kaikkia.” **KAPPRAKT**

www.tammi.fi

84.2

ISBN 978-952-04-3349-9